

Omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	4
2 Bakgrund	5
3 Gällande rätt	6
3.1 Beslut om återbetalning och indrivning	6
4 Överväganden och förslag	8
4.1 Verkställighet av beslut om återbetalning	8
4.2 Möjlighet till anstånd	12
5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	14
6 Konsekvensanalys.....	15
6.1 Sammanfattning.....	15
6.2 Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring.....	15
6.3 Offentligfinansiella effekter.....	15
6.3.1 Obetalda beslut om återbetalning i dag.....	16
6.3.2 Beslut om återbetalning om förslaget genomförs ..	17
6.3.3 Offentligfinansiella effekter	18
6.4 Effekter för företagen	18
6.5 Effekter för enskilda	19
6.6 Effekter för offentlig sektor	19
6.7 Effekter för miljön	19
6.8 Effekter för sysselsättningen	19
6.9 Fördelningseffekter	19
6.10 Effekter för jämställdheten	19
6.11 Effekter för Skatteverket	19
6.12 Effekter för myndigheter, brottsförebyggande myndigheter och domstolar	20
6.13 Förslagets förenlighet med EU-rätten	20
7 Författningskommentar.....	21
7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	21

Sammanfattning

I promemorian föreslås att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Vidare föreslås att vissa av skatteförfarandelagens bestämmelser om anstånd ska vara tillämpliga på beslut om återbetalning.

Förslaget bedöms varaktigt förstärka de statliga finanserna med ca 27 miljoner kronor årligen genom en ökad återbetalningsgrad av beslut om återbetalning och ett minskat brottsligt utnyttjande av systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Skatteverket bedöms årligen spara knappt 2,7 miljoner kronor genom minskad administration för obetalda återkrav. Vidare kommer Skatteverket inledningsvis få ökade utvecklingskostnader som under de första fem åren uppgår till totalt ca 3,7 miljoner kronor. Polismyndigheten bedöms vidare behöva hantera ca 500 färre delgivningsärenden årligen vilket motsvarar en kostnad för Skatteverket om ca en halv miljon kronor.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom förskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att rubriken närmast efter 22 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 22 a och 22 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Verkställighet och betalningssäkring

Verkställighet, *anstånd* och betalningssäkring

22 a §

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

22 b §

I fråga om beslut om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om anstånd i 63 kap. 2, 4–6, 8–10, 15–16, 22 och 23 §§ samt 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) i tillämpliga delar.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.
 2. Bestämmelserna tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2019.

2 Bakgrund

Den statliga offentliga utredningen Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) undersökte bland annat Skatteverkets system för utbetalningar i samband med hushållsarbete (rot- och rutavdrag). Utredningen gjorde en genomgång av Skatteverkets brottsanmälningar för åren 2013–2015 och kom fram till att många brottsanmälningar avseende avdrag för hushållsarbete innehåller brottslighet som är organiserad eller systematisk enligt utredningens definition av dessa begrepp. Utredningen gör bedömningen att Skatteverkets system för utbetalningar i samband med skattereduktion för hushållsarbete är utsatt för kvalificerad välfärdsbrottslighet, något som utredningen definierar som brott som innehåller ett eller flera moment som anses mer avancerade eller mer samhällsskadliga än i normalfallet (jfr. SOU 2017:37, avsnitt 5).

Finansdepartementet gav 2011 Skatteverket i uppdrag att följa upp och utvärdera fakturamodellen för skattereduktion. Skatteverket redogjorde i rapporten bland annat för problemen med obetalda fordringar avseende beslut om återbetalning. Regeringen föreslog därefter i proposition 2014/15:10, Förbättringar av husavdragets fakturamodell, bland annat att skatteförfarandelagens (2011:1244) bestämmelser om betalningssäkring skulle gälla avseende beslut om återbetalning (se 23 § lagen [2009:194] om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete). Bestämmelsen infördes för att säkerställa det allmännas fordringar på återbetalningar (prop. 2014/15:10 s. 33).

Betalningssäkring är en mycket ingripande åtgärd som främst är tänkt att användas för att säkerställa betalning av betydande belopp när det föreligger en påtaglig risk för betalningsundandragande. Betalningssäkring för beslut om återbetalning har sedan det infördes bara blivit aktuellt vid ett fåtal tillfällen. Skatteverkets bedömning är att möjligheten att använda betalningssäkring inte har lett till att betalningsviljan, eller möjligheten att säkerställa det allmännas fordringar, har ökat nämnvärt sedan bestämmelsen infördes.

Mot denna bakgrund har Skatteverket utrett möjligheten att låta beslut om återbetalning gälla omedelbart.

3 Gällande rätt

3.1 Beslut om återbetalning och indrivning

Förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete är uppbyggd så att utföraren av en tjänst fakturerar köparen med ett lägre belopp än den faktiska kostnaden, för att sedan av Skatteverket begära utbetalning av mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning (7 § lag [2009:194] om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, förkortad HUSFL). Skatteverket ska enligt 11 § HUSFL skyndsamt fatta beslut om utbetalning till den utförare som begär utbetalning.

Om Skatteverket har gjort en utbetalning av ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det är enligt 13 § första stycket HUSFL den som tagit emot utbetalningen skyldig att så snart som möjligt meddela Skatteverket om felaktigheten. Det kan till exempel handla om att en utbetalning har skett till någon som inte har utfört något rot- eller rut-arbete eller att det utbetalade beloppet är felaktigt. Om utföraren betalar tillbaka ett belopp till köparen ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning.

Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket enligt 14 § HUSFL snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka. Det framgår vidare av samma paragraf att om utföraren betalar tillbaka ett belopp till köparen, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska verket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som betalats tillbaka till köparen. Ett beslut om återbetalning får inte meddelas efter utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser.

Återbetalning ska enligt 15 § HUSFL göras genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot. Av 16 § HUSFL framgår att återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslut om återbetalning.

Om ett beslut om återbetalning inte görs i rätt tid ska fordran, enligt 23 § HUSFL, lämnas för indrivning. Det framgår vidare av samma paragraf att bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m., förkortad IndrL, och att verkställighet enligt utsökningsbalken, förkortad UB, får ske vid indrivning samt att i fråga om återbetalning enligt HUSFL gäller vad som sägs om betalningssäkring i 46 kap. 2, 5–7 och 9–22 §§, 68 kap. 1 §, 69 kap. 13–18 §§ och 71 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Indrivning, verkställighet och delgivning

Som framgår av HUSFL är angivna delar av IndrL och UB tillämpliga vid indrivning och verkställighet av beslut om återbetalning.

Skatteverkets beslut om återbetalning är en sådan exekutionstitel som får ligga till grund för verkställighet enligt UB (jfr. 3 kap. 1 och 20 §§ UB jämte 23 § HUSFL). Av 3 kap. 23 § andra stycket UB framgår att dom eller beslut, varigenom någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, inte får verkställas förrän domen eller

beslutet har vunnit laga kraft. Annan exekutionstitel i allmänt mål får verkställas innan den har vunnit laga kraft, om det är särskilt föreskrivet.

Det är inte särskilt föreskrivet i HUSFL att beslut om återbetalning får verkställas omedelbart.

Eftersom det inte finns några särskilda regler om överklagandetid eller verkställighet före laga kraft för beslut om återbetalning i HUSFL tillämpas de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL. Av 44 § FL framgår att ett överklagande ska ha kommit in till beslutsmyndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom beslutsmyndigheten. Vidare framgår det av 35 § FL att ett beslut som får överklagas inom viss tid får verkställas när överklagandetiden har gått ut, om beslutet inte har överklagats.

För att säkerställa att ett beslut om återbetalning har vunnit laga kraft måste samtliga parter som kan överklaga beslutet delges. En myndighet som meddelar beslut i ett ärende ska, enligt 33 § FL, så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövt. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. Underrättelse får ske genom delgivning. Enligt 6 § FL ska en myndighet se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Det framgår vidare av 9 § FL att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Både utförare och köpare kan överklaga ett beslut om återbetalning (jfr. prop. 2008/09:77 s. 59). Det betyder att både utförare och köpare måste få del av beslutet om återbetalning för att det ska vinna laga kraft.

Om delgivning av ett beslut är nödvändigt finns bestämmelser om delgivning i delgivningslagen (2010:1932) och delgivningsförordningen (2011:154).

Ett beslut om återbetalning är inte ett beslut om skatt eller avgift varför lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden i princip inte är tillämplig om delgivning behöver ske i ett annat land. Om en utförare eller köpare som ska delges befinner sig i ett annat land får delgivning ske med hjälp av Centralmyndigheten hos Länsstyrelsen i Stockholm.

4 Överväganden och förslag

4.1 Verkställighet av beslut om återbetalning

Förslag: Beslut om återbetalning ska gälla omedelbart.

Skälen för förslaget

Beslut om utbetalning

Fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete är uppbyggd så att utföraren av en tjänst fakturerar köparen med ett lägre belopp än den faktiska kostnaden, för att sedan av Skatteverket begära utbetalning av mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet, inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning (7 § lagen [2009:194] om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, förkortad HUSFL). Skatteverket ska skyndsamt fatta beslut om utbetalning till den utförare som begär utbetalning (11 § HUSFL). Den skyndsamma utbetalningen är viktig för systemets legitimitet och för förtroendet hos de branscher vars tjänster omfattas av skattereduktion för hushållsarbete. Skyndsamhetskravet kan innebära att Skatteverket inte hinner göra tillräckligt djupa kontroller och att utbetalningar sker utan att förutsättningarna för utbetalningen varit uppfyllda. En felaktig utbetalning kan bero såväl på administrativa misstag hos utförare eller Skatteverket som på att utföraren medvetet lämnar felaktiga uppgifter. Ett system som det med skattereduktion för hushållsarbete, där pengar betalas ut och det finns ett skyndsamhetskrav i handlägningsprocessen, kan vara attraktivt för s.k. välfärdsbrottslighet (jfr SOU 2017:37, bl.a. s. 250).

Skyndsamhetskrav och effektiv kontroll

Risken för medvetet felaktiga begäran om utbetalning i kombination med skyndsamhetskravet vid utbetalningar gör att det är mycket angeläget att det finns en effektiv möjlighet till kontroll. Skatteverket kan avslå en begäran om utbetalning om verket redan vid handläggningen av begäran finner att förutsättningarna för utbetalning inte är uppfyllda men det måste också vara möjligt med en effektiv kontroll efter det att utbetalningar har skett. Genom bestämmelsen i 14 § HUSFL kan Skatteverket fatta beslut om återbetalning av utbetalningar som har skett utan att mottagaren har varit berättigad till det.

Indrivning

En förutsättning för att Skatteverkets efterkontroll av utbetalningar inom ramen för systemet med skattereduktion för hushållsarbete ska vara effektiv är tillgång till rättsmedel för att säkerställa att en beslutad återbetalningsfordran betalas. Om ett beslut om återbetalning inte har betalats i rätt tid ska Skatteverket överlämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning, förutsatt att det inte är fråga om ett ringa belopp. Enligt 3 kap. 23 § utsökningsbalken, förkortad UB, får ett beslut inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft om det inte är särskilt föreskrivet. Det är inte särskilt föreskrivet i HUSFL att beslut om återbetalning får verkställas omedelbart. Av 3 § förordningen (2009:201) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete framgår att den betalningsskyldige ska uppmanas att betala fordringen innan ansökan om indrivning görs enligt vad som gäller enligt 3 § indrivningsförordningen (1993:1229), förkortad IndrF. Att beslut om återbetalning inte får verkställas innan det har vunnit laga kraft innebär att

Skatteverket måste delge samtliga berörda parter beslutet för att en obetald fordran ska kunna lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning (se även avsnitt 3.1).

Preskription

Ett beslut om återbetalning preskriberas som huvudregel fem år efter utgången av det kalenderår då fordran förföll till betalning (3 § lagen [1982:188] om preskription av skattefordringar m.m., förkortad SPL). Preskriptionen är alltså inte kopplad till överlämnandet för indrivning (jämför 3 § tredje stycket SPL) vilket innebär att preskription inträder oavsett om fordringen har överlämnats för indrivning eller inte. Detta får till följd att ett utdraget delgivningsförfarande minskar tiden för indrivning. Om Skatteverket inte lyckas delge samtliga berörda inom fem år kan Skatteverket över huvud taget inte lämna fordran för indrivning. Per den 28 januari 2019 hade 1 925 ärenden preskriberats.

Delgivning

Skatteverket använder de möjligheter till delgivning som finns i delgivningslagen (2010:1932). Det kan vara svårt att delge parter som befinner sig i Sverige om den berörda parten inte vill bli delgiven. Skatteverkets delgivningsförsök inleds alltid med vanlig delgivning av beslutshandlingen enligt 16 – 18 §§ delgivningslagen. Handlingen skickas tillsammans med ett delgivningskvitto som mottagaren ska skicka tillbaka i enlighet med vad som sägs om bekräftelse av delgivning i 6 § delgivningsförfordningen (2011:154). Om den vanliga delgivningen misslyckas, exempelvis att delgivningskvittot inte sänds tillbaka påskrivet, får Skatteverket försöka delge på de övriga sätt som finns angivna i delgivningslagen. Att exempelvis använda stämningmannadelgivning eller kungörelsedelgivning kräver både tid och resurser. Det kan vara svårt att lyckas med delgivningen, i synnerhet om parten aktivt försöker att undvika delgivning. För det fall delgivningsmottagaren inte befinner sig i Sverige kan det bli än mer svårt med delgivning eftersom delgivningslagen i huvudsak bara kan tillämpas för delgivning i Sverige. Det kan röra sig om såväl utförare som köpare som befinner sig utomlands. Under 2017 var det exempelvis 745 utländska utförare som enbart var verksamma utomlands som fick utbetalningar för hushållsarbete. Dessa utförare, som alltså bara var verksamma utomlands, begärde totalt 2 945 utbetalningar. Under de senaste sex åren har det i genomsnitt fattats sexton beslut om återbetalning avseende utländska utförare per år.

Det finns dessutom ett antal utförare som kommer från andra länder men som delvis är verksamma här i Sverige. Under 2017 var 330 utländska utförare delvis verksamma i Sverige, dessa utförare begärde totalt 28 339 utbetalningar. Denna grupp är alltså verksam i större utsträckning än de utländska utförare som utför avdragsberättigat arbete utomlands. Gruppen av utländska utförare som är verksamma i Sverige kan i samma utsträckning orsaka problem vid delgivning om de har lämnat landet när om det blir aktuellt med återkrav. Eftersom beslut om återbetalning inte är en fordran på skatt eller avgift är inte lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden tillämplig. Delgivning får i sådana fall försöka göras med hjälp av Centralmyndigheten hos Länsstyrelsen i Stockholm, vilket är ett dyrt och omständligt förfarande.

Om ett beslut om återbetalning har överklagats ligger det på den berörda domstolen att delge alla parter domen för att domen ska vinna laga kraft. Om domen inte vinner laga kraft kan inte Skatteverket vidta några verkställighetsåtgärder. De delgivningsproblem som beskrivs ovan gäller även för

domstolarna. Beslut om återbetalning som fastställs i dom förblir alltså överkällbara, om domstolen inte lyckas delge samtliga parter.

Betalningssäkring

Från och med den 1 januari 2015 (med tillämpning på begäran om utbetalning som lämnats efter den 31 januari 2015) är beslut om återbetalning en sådan fordran som betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, kan tillämpas på (23 § HUSFL). Det bärande skälet till att låta fordringar enligt HUSFL omfattas av betalningssäkring var att öka möjligheterna att säkra det allmännas fordringar på återbetalningar (se prop. 2014/15:10 s. 33).

Ett beslut om betalningssäkring hävs i normalfallet när den fordran som betalningssäkringen avser har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning och myndigheten har fattat beslut om utmätning av den betalningssäkrade egendomen. Effekten av att ett beslut om återbetalning inte gäller omedelbart kan bli att ett beslut om betalningssäkring kan komma att kvarstå tills fordran preskriberas fem år efter att den förföll till betalning. Det beror just på att beslutet om återbetalning inte vinner laga kraft om inte alla parter kan delges vilket är ett krav för att Skatteverket ska kunna lämna fordran till Kronofogdemyndigheten för utmätning i den betalningssäkrade egendomen. Detta framstår som en orimlig konsekvens för såväl den enskilde som för det allmänna. Den enskilde kan emellertid agera för att beslutet om betalningssäkring ska hävas genom att överklaga beslutet. Ett annat alternativt är att den enskilde betalar den betalningssäkrade fordran varpå Skatteverket omedelbart ska begära att domstol häver beslutet om betalningssäkring.

Obetalda återbetalningskrav i dag

Skatteverket fattar varje år ett stort antal beslut om återbetalning avseende felaktiga utbetalningar enligt husavdragets fakturamodell. En relativt stor andel av dessa beslut efterlevs inte.

I tabellen nedan presenteras statistik för de beslut om återbetalning som Skatteverket har fattat under perioden 2013–2017. Tabellen visar antalet återkrav mot enskilda utförare. De beslutade beloppen som förblir obetalda har minskat mot slutet av perioden. Det beror förmodligen på en kombination av flera olika faktorer, såsom att storleken på skattereduktionen har minskat, en dom om att en skälighetsbedömning av arbetskostnaden ska göras i vissa fall och införandet av den tvingande användningen av Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. På grund av de senaste årens nya förutsättningar (se vidare avsnitt 6) görs den samlade bedömningen att situationen, vad gäller beslut om återbetalning och obetalda fordringar, i framtiden skulle vara oförändrad från situationen för 2017 om förslaget inte genomförs. Det innebär att det kan antas att det skulle fattas beslut om återbetalning till ett belopp om ungefär 56 miljoner kronor årligen och ungefär 12 miljoner kronor skulle förbli obetalda.

I ett statsfinansiellt sammanhang är 12 miljoner kronor inte något större belopp men en betalningsovilja eller betalningsoförmåga på ca 21,5 procent är mycket hög, i synnerhet i jämförelse med den uppskattade uppbördsförlusten för 2017 på 0,23 procent avseende skatter och avgifter (se Årsredovisning Skatteverket 2018, s. 101).

Tabell. Obetalda återkrav efter omprövningar för 2013–2017

År	Antal återkrav	Andel obetalda återkrav	Återkrävd summa	Obetald summa	Andel obetalt
2013	5 626	9,3%	101 040 990	27 834 312	27,5%
2014	6 165	9,2%	119 097 184	42 232 287	35,5%
2015	6 346	8,4%	123 889 578	34 613 818	27,9%
2016	4 715	8,4%	93 482 442	26 045 805	27,9%
2017	4 666	8,5%	55 683 335	11 968 846	21,5%

Beslut om återbetalning bör gälla omedelbart

Mot bakgrund av vad som redovisats ovan bör ett beslut om återbetalning gälla omedelbart. Inte minst för att öka effektiviteten i den kontroll som Skatteverket bedriver avseende fel och fusk inom systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Förslaget kan antas leda till en bättre kontrolleffektivitet eftersom verkställighet av obetalda återkrav kan ske snabbare än vad som är fallet i dag. Att tiden från det att en fordran fastställs till dess att den kan överlämnas för indrivning är kort är en viktig faktor för en effektiv uppbörd. Risken för utebliven betalning ökar med tiden eftersom risken för att den betalningsskyldige saknar tillgångar eller försätts i konkurs ökar över tid. Vidare undanröjs risken för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas.

En inte oväsentlig effekt av förslaget är att det bedöms fungera som ett mildt påtryckningsmedel för att öka regelefterlevnaden. En ökad regelefterlevnad är viktig eftersom närmare 20 procent av besluten om återbetalning inte efterlevs. Bestämmelser som kan leda till ökad regelefterlevnad är dessutom viktiga för acceptansen för systemet i stort. Förslaget innebär inte någon ökad administrativ börda för de företag som redan i dag betalar eventuella återkrav inom de lagstadgade tidsgränserna.

Att ett beslut om återbetalning kommer att gälla omedelbart innebär inte att beslutet måste verkställas omgående. Den som beslutet gäller kommer alltså inte att behöva betala fordran omedelbart för att undvika indrivningsåtgärder. Återbetalningsfristerna i 16 § HUSFL ska fortsatt tillämpas. Dessutom ska en betalningsuppsmaning enligt 3 § IndrF skickas innan indrivning begärs. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart påverkar inte heller den enskildes möjlighet att överklaga beslutet. Det finns ingen särreglering i HUSFL utan förvaltningslagens bestämmelser om överklagande av beslut gäller. Det innebär att ett beslut om återbetalning får överklagas inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom beslutsmyndigheten. Förslaget innebär bara att beslutet gäller omedelbart och att det därför är möjligt att verkställa beslutet innan det har vunnit laga kraft. Att beslutet gäller omedelbart innebär att skyldigheten att betala beloppet inte påverkas av ett överklagande. Förslaget innebär också att en betalningssäkrad fordran kan lämnas för indrivning varpå Kronofogdemyndigheten kan fatta beslut om utmätning av betalningssäkrad egendom snabbare. Det innebär också att en beslutad betalningssäkring skulle kunna hävas snabbare. I dag är betalningssäkring den enda möjligheten för Skatteverket att säkerställa betalning innan ett beslut om återbetalning har vunnit laga kraft.

Det måste också i sammanhanget påtalas att det t.ex. under 2017 saknades materiella förutsättningar för betalningssäkring i ca 80 procent av de fall där beslut om återbetalning inte följdes eftersom det inte var fråga om belopp av betydelse.

Tillsammans med andra materiella förutsättningar, exempelvis att det ska föreligga en påtaglig risk för betalningsunddragande, och av den proportionalitetsbedömning som måste göras samt andra lämplighetsbedömningar talar allt för att den siffran ökar ytterligare. Detta innebär att även om betalningssäkring kan vara ett bra och effektivt sätt att säkerställa betalning saknas denna möjlighet i en mycket stor del av ärendena. Om förslaget genomförs kommer Skatteverket att kunna lämna en obetald fordran för indrivning och verkställighet enligt utsökningsbalkens bestämmelser så snart förfallodagen har passerat, vilket är ett mycket mindre ingripande alternativ jämfört med betalningssäkring. Det kan också göras i de fall där de materiella förutsättningarna för betalningssäkring saknas. Bestämmelsen om betalningssäkring bör finnas kvar, då det alltså kan finnas tillfällen då betalningssäkring är den mest ändamålsenliga åtgärden.

Sammantaget bedöms förslaget leda till ökad effektivitet i Skatteverkets kontrollverksamhet, vilket gynnar konkurrens på lika villkor.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ny paragraf, 22 a §, i HUSFL.

4.2 Möjlighet till anstånd

Förslag: Anstånd med betalning av beslut om återbetalning ska kunna medges i vissa fall.

Skälen för förslaget: Om Skatteverket har fattat beslut om återbetalning enligt 14 § HUSFL ska återbetalningen göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattade beslutet om återbetalning (16 § HUSFL). Om återbetalning inte görs i rätt tid ska fordran lämnas för indrivning. I dag får det inte göras förrän beslutet har vunnit laga kraft. I avsnitt 4.1 föreslås att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart. Det innebär att en fordran som inte betalas i rätt tid kan lämnas för indrivning även om beslutet inte har vunnit laga kraft, dvs. även om samtliga parter inte är delgivna och överklagandetiden inte har gått till ända. Förslaget i avsnitt 4.1 motsvarar vad som enligt 68 kap. 1 § SFL gäller för beslut om skatt och avgift.

Av förslaget i avsnitt 4.1 följer att den som ett beslut om återbetalning riktar sig mot blir skyldig att betala fordran även om beslutet överklagas.

Eftersom beslut om återbetalning enligt dagens regler inte kan överlämnas för indrivning och verkställighet hos Kronofogdemyndigheten innan det har vunnit laga kraft har lagstiftaren ansett att det inte har funnits behov av anståndsregler i HUSFL (prop. 2014/15:10 s. 33). Mot bakgrund av förslaget i avsnitt 4.1 finns skäl att ta upp frågan på nytt.

För att säkerställa ett rättssäkert förfarande vid beslut om återbetalning som gäller omedelbart föreslås att det ska vara möjligt att medge anstånd med betalning under vissa förutsättningar. Det kan handla om situationer där det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas eller där betalning före laga kraft skulle medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som oskäligt. Syftet är att hindra att verkställighet av ett beslut som inte har vunnit laga kraft får oskäliga konsekvenser för den enskilde. Den enskilde ska inte tvingas avyttra fastigheter, företag eller annan ekonomisk betydelsefull egendom för att betala en fordran som, även om utsikterna är små, fortfarande kan komma att sättas ned eller undanröjas (jfr. prop. 2010/11:165 s. 1033 och där angiven hänvisning). Möjligheten att medge

anstånd åstadkoms lämpligen, på motsvarande sätt som för betalningssäkring (jfr. prop. 2014/15:10 s. 31 ff. och 44), genom hänvisning till SFL. Förslaget innebär inte att en fordran avseende beslut om återbetalning jämföras med skatt eller avgift men den enskilde ges motsvarande möjligheter till anstånd som gäller för en fordran avseende skatt eller avgift (jfr. prop. 2014/15:10 s. 31 ff.). Förslaget stärker inte bara den enskildes rättssäkerhet utan innebär också att anståndsprövningen kan göras av Skatteverket som första instans. Utan den föreslagna möjligheten till anstånd skulle den enskilde behöva ansöka om inhibition av beslutet med förvaltningsrätten som första instans. Förslaget innebär även en möjlighet till betalningsanstånd enligt 63 kap. 15 och 23 §§ SFL. Betalningsanstånd bedöms utifrån ekonomiska förutsättningar, inte huruvida det är tveksamt om fordran kommer att sättas ned. Betalningsanstånd kan exempelvis beviljas på grund av synnerliga skäl för att ge den enskilde skäligt rådrum att skaffa fram pengar till betalning (jfr. prop. 2010/11:165 s. 1041 och där angiven hänvisning). Betalningsanstånd kan också beviljas om det är till fördel för det allmänna, exempelvis om betalningsanståndet bedöms ge ett bättre ekonomiskt utfall för det allmänna än om verkställighetsåtgärder vidtas omedelbart (prop. 2010/11:165 s. 1043 ff.).

Lagförslag

Förslaget föranleder en ny paragraf, 22 b §, i HUSFL.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelserna i 22 a och 22 b §§ lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2019.

Skälen för förslaget: De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket torde vara den 1 januari 2020.

De nya bestämmelserna om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete föreslås få tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2019. Eftersom bestämmelserna kan uppfattas som betungande för enskilda ska de inte tillämpas på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats före ikraftträdandet. Det innebär exempelvis att ett beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats i november 2019 måste delges både utförare och köpare för att vinna laga kraft för att indrivningsåtgärder ska kunna vidtas.

6 Konsekvensanalys

6.1 Sammanfattning

Förslaget bedöms varaktigt förstärka de statliga finanserna med ca 27 miljoner kronor årligen genom en ökad återbetalningsgrad vid återkrav och ett minskat brottsligt utnyttjande av systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Skatteverket bedöms spara knappt 2,7 miljoner kronor årligen, motsvarande 3,5 årsarbetskrafter, genom en minskad administration för obetalda återkrav. Skatteverket kommer å andra sidan att inledningsvis få ökade utvecklingskostnader som under de första fem åren uppgår till totalt ca 3,7 miljoner kronor. Polismyndigheten bedöms vidare behöva hantera ca 500 färre delgivningsärenden årligen. Detta leder till att avgiften som betalas till Polismyndigheten för delgivningar försvinner, vilket bedöms medföra en minskning av kostnaderna med en halv miljon kronor årligen (500 ärenden á 1 000 kronor).

6.2 Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring

Promemorians förslag innebär huvudsakligen att beslut om återbetalning av felaktiga utbetalningar för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Förslaget syftar till ökad uppbördseffektivitet och ökad effektivitet i Skatteverkets kontrollverksamhet.

En alternativ lösning till promemorians förslag är att låta utbetalningar enligt fakturamodellen omfattas av skattekontosystemet och skatteförfarandelagen. En sådan lösning skulle ge samma effekter som promemorians förslag. Den skulle dessutom ge ytterligare effekter så som bättre förutsättningar för indrivning av återbetalningskrav mot företag i utlandet, bättre möjligheter för Skatteverket att utreda felaktigheter, förenklad administration för utförare samt möjlighet för Skatteverket att återkalla ett godkännande för F-skatt för företag som missköter sig avseende rot- och rut-arbeten. Ett sådant förslag är emellertid mer omfattande och har tidigare avfärdats bland annat med hänvisning till att utbetalningsförfarandet är ett administrativt beslut och inte ett beskattningsbeslut (jfr. 2014/15:10 s. 32 f).

Promemorians förslag är en mindre och mer begränsad förändring som riktar sig mot de allvarligaste bristerna i den nuvarande lagstiftningen.

Om förslaget inte genomförs kommer de problem som Skatteverket ser i dag sannolikt kvarstå oförändrade eller rent av öka.

6.3 Offentligfinansiella effekter

Promemorians förslag medför av flera anledningar offentligfinansiella effekter. En effektiviserad hantering av obetalda beslut om återbetalning bör leda till att de fordringar som i dag betalas in först efter en delgivningsprocess som kan ta mer än ett år kommer att betalas in tidigare. Nuvärdeseffekten av en sådan tidsförskjutning är emellertid begränsad och kan bortses från i detta sammanhang. Förslaget medför emellertid av åtminstone tre andra, och viktigare, anledningar offentligfinansiella effekter.

För det första kan det antas att en större andel av de beslut om återbetalning som fattas kommer att följas, eftersom beslutet om återbetalning kan verkställas närmare beslutstidpunkten. Om ett beslut om återbetalning kan lämnas för

indrivning i nära anslutning till beslutets förfalldag kommer färre företag att ha försatts i konkurs innan verkställighet kan ske.

För det andra kan det antas att en effektivare och snabbare återkravshantering kommer att minska möjligheten att systematiskt och organiserat utnyttja systemet med skattereduktion för hushållsarbete genom att på felaktiga grunder begära ut ersättning som sedan inte betalas tillbaka. Om det systematiska och organiserade utnyttjandet av systemet minskar leder det till färre felaktiga utbetalningar.

För det tredje kommer en ökad efterlevnad av beslut om återbetalning samt en minskning av det systematiska utnyttjandet av systemet frigöra resurser för Skatteverkets kontrollverksamhet, som då kan användas till att granska fler misstänkta felaktiga utbetalningar.

Enligt förslaget ska det vara möjligt att medge anstånd med betalning i vissa fall enligt bestämmelserna i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. Enligt dessa bestämmelser kan Skatteverket kräva att det ställs en säkerhet om anstånd ska medges och det kan antas att fordran inte kommer betalas i rätt tid. Det vanligaste är att en bankgaranti ställs som säkerhet. Den enskilde har rätt till ersättning om det visar sig att Skatteverket inte behöver ta säkerheten i anspråk. Antalet anstånd med säkerhet är i dag få (Skatteverket mottar ett tiotal säkerheter per år). Det går inte att säga om antalet skulle öka om SFL:s regler om anstånd kommer att omfatta även beslut om återbetalning enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, men det bedöms i så fall inte troligt att det skulle ske en stor ökning.

6.3.1 Obetalda återbetalningskrav i dag

Att kvantifiera de olika effekterna som beskrivs ovan kräver ett antal antaganden. I huvudsak får dessa göras med utgångspunkt i resultaten från de kontroller Skatteverket utför i dag. Det finns flera försvårande faktorer i sammanhanget. En sådan faktor är att bestämmelserna om skattereduktion för hushållsarbete ändrades från och med 2016 på så sätt att skattereduktionen för rotarbete minskade från 50 till 30 procent. Troligen kan detta åtminstone delvis förklara nedgången i antalet beslut om återbetalning som observerades för perioden efter det. Under våren 2017 kom det också en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2017 ref. 46 I) med innebörden att Skatteverket vid ansökningar där arbetskostnaden inte kunnat bestämmas utifrån ansökan ska göra en skälighetsbedömning av arbetskostnaden och besluta om återbetalning av utbetalt belopp som överstiger den skäliga arbetskostnaden. Tidigare har beslut om återbetalning omfattat hela den utbetalda summan. Eftersom sådana beslut om återbetalning ibland överklagas, och under tiden förblir obetalda, kan både den totala summan som omfattas av beslut om återbetalning och antalet obetalda beslut antas ha minskat efter domen. Från och med april 2015 har utförare också varit tvungna att använda Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. Detta har lett till att utförare har lämnat färre felaktiga uppgifter vid uppgiftslämnandet och detta har resulterat i färre beslut om återbetalning. Det fanns en möjlighet till 6 månaders dispens med att börja använda e-tjänsten varför det fick helt genomslag först i slutet av 2015.

Tabell 1 presenterar statistik för de beslut om återbetalning som Skatteverket har fattat under perioden 2013–2017. Tabellen visar antalet återkrav mot enskilda utförare. De beslutade beloppen som förblir obetalda har minskat mot slutet av perioden. Det beror förmodligen på en kombination av flera olika faktorer, såsom att storleken på skattereduktionen har minskat, en dom om att en skälighetsbedömning av arbetskostnaden ska göras i vissa fall och införandet av

den tvingande användningen av Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. På grund av de senaste årens nya förutsättningar som beskrivs ovan görs den samlade bedömningen att situationen, vad gäller beslut om återbetalning och andelen obetalda fordringar, i framtiden skulle vara oförändrad från situationen för 2017 om förslaget inte genomförs. Det innebär att det kan antas att det skulle fattas beslut om återbetalning till ett belopp om ungefär 56 miljoner kronor årligen och ungefär 12 miljoner kronor skulle förbli obetalda.

Tabell 1. Obetalda återkrav efter omprövningar för 2013–2017

År	Antal återkrav	Andel obetalda återkrav	Återkrävd summa	Obetald summa	Andel obetalt
2013	5 626	9,3%	101 040 990	27 834 312	27,5%
2014	6 165	9,2%	119 097 184	42 232 287	35,5%
2015	6 346	8,4%	123 889 578	34 613 818	27,9%
2016	4 715	8,4%	93 482 442	26 045 805	27,9%
2017	4 666	8,5%	55 683 335	11 968 846	21,5%

6.3.2 Beslut om återbetalning om förslaget genomförs

Om förslaget genomförs kan det förväntas att antalet beslut som följs ökar, men också att den sammanlagda summan av beslut om återbetalning skulle förändras.

Den totala summan av beslut om återbetalning skulle, som tidigare nämnts, troligen minska på grund av ett minskat systematiskt och organiserat utnyttjande av systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Det är svårt att med exakthet bedöma hur stor andel av de beslut om återbetalning som inte följs som kan kopplas till brottslig verksamhet. I brist på bättre underlag görs antagandet att det rör sig om – mellan tummen och pekfingeret – hälften av besluten. Den återkrävda summan antas med andra ord minska med ungefär 6 miljoner kronor årligen på grund av minskad brottslighet.

Det kan vara svårt att delge parter som befinner sig i Sverige om den berörda inte vill bli delgiven. För det fall delgivningsmottagaren inte befinner sig i Sverige blir det än mer svårt med delgivning eftersom delgivningslagen (2010:1932) i huvudsak endast kan tillämpas för delgivning i Sverige. Det kan röra sig om både utförare och köpare som inte befinner sig i Sverige. Under 2017 var det exempelvis 745 utländska utförare som fick utbetalningar för hushållsarbete. Om exempelvis en utländsk utförare har lämnat Sverige när beslut om återbetalning har fattats kan sedvanlig delgivning inte användas. Eftersom beslut om återbetalning inte är en fordran på skatt eller avgift är inte heller lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden tillämplig. Delgivningsbestämmelserna i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen är inte heller tillämpliga. Delgivning får i sådana fall försöka göras med hjälp av Centralmyndigheten hos Länsstyrelsen i Stockholm vilket är ett dyrt och omständligt förfarande. Ett genomförande av förslaget skulle få effekten att Skatteverket inte längre behöver hantera delgivningsärenden på samma sätt som i dag. Skatteverket gör bedömningen att det skulle medföra en besparing motsvarande 3,5 årsarbetskrafter. Att i stället lägga dessa resurser på kontrollverksamhet bedöms öka den totala summan för beslut om återbetalning med omkring 18 miljoner kronor per år.

När det gäller återbetalningsgraden efter förslagets införande är även det svårt att bedöma på statistiska grunder. Skatteverket bedömer dock att omkring

95 procent av fordringarna skulle betalas om förslaget införs. Ökningen bedöms komma dels av ett minskat systematiskt och organiserat utnyttjande av systemet (där betalningsviljan har varit mycket låg), dels av att den mycket snabbare hanteringen kommer att göra att fordringarna kan lämnas för indrivning i relativt nära anslutning till att beslut om återbetalning fattas. Risken för att ett företag som har fått ett krav på återbetalning verkställt ska försättas i konkurs, flytta utomlands, avregistreras etc. minskar därmed avsevärt, vilket underlättar eventuella indrivningsåtgärder.

6.3.3 Offentligfinansiella effekter

Sammantaget skulle summan av samtliga beslut om återbetalning ändras från 56 miljoner kronor till 68 miljoner kronor (56 miljoner kronor i dag – 6 miljoner i minskat organiserat utnyttjande + 18 miljoner kronor från ökade kontroller). Av dessa 68 miljoner kronor bedöms 64 miljoner kronor (95 procent) betalas in. I dagsläget kan det bedömas att ungefär 44 miljoner kronor (betalat under 2017) skulle betalas in om förslaget inte genomförs. Det innebär att totalt återbetalt belopp ökar från 44 miljoner kronor till 65 miljoner kronor – en ökning med 21 miljoner årligen.

De offentliga finanserna förstärks också av de minskade (felaktiga) utbetalningarna om 6 miljoner kronor på grund av den minskade brottsligheten, som i dagsläget inte återbetalas.

De offentligfinansiella effekterna, presenterade i tabell 2, bedöms alltså vara en förstärkning av statens finanser med omkring 27 miljoner kronor (21 + 6 miljoner kronor) årligen. Effekten bedöms uppstå omedelbart efter att förslaget trätt i kraft.

Tabell 2. Offentligfinansiella effekter för staten, miljarder kronor i 2017 års penningvärde.

Effekt	2020	2021	2022	Varaktigt
Minskade felaktiga utbetalningar	0,00	0,01	0,01	0,01
Ökade återbetalningar	0,02	0,02	0,02	0,02
Summa	0,03	0,03	0,03	0,03

6.4 Effekter för företagen

Skatteverket fattade 2017 beslut om återbetalning avseende felaktiga utbetalningar mot 3 049 företag. Många av företagen är små och Skatteverket är mån om att inte belasta dessa företag med några onödiga administrativa bördor. I dagsläget fattar Skatteverket ett beslut om återbetalning avseende utföraren som sedan förväntas betala in den fastställda fordran. Det är bara om fordran kvarstår som obetald efter förfallodagen som det blir aktuellt med delgivning. Med förslaget förändras endast situationen för de företag som inte betalar in begärt belopp i tid. För den stora majoriteten av företag som betalar i tid (som framgår av tabell 1 är det över 90 procent av företagen) förändras alltså i praktiken ingenting.

De företag som inte betalar i tid påverkas i så mån att fordran kan lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning direkt efter förfallodagen. Det innebär att det inte längre blir möjligt att få en frist med betalning eller undkomma

indrivningsåtgärder genom att hålla sig undan delgivning. Förändringen framstår som önskvärd och innebär ingen ökad administrativ börda för företagen.

Genom att försvåra för oseriösa företag att utnyttja systemet kan också en mer rättvis konkurrens uppstå på marknaden, även om den snedvridande effekten av oseriösa företag i dagsläget inte ska överdrivas.

6.5 Effekter för enskilda

Beslut om återbetalning av felaktiga utbetalningar riktas alltid mot utföraren eftersom det är utföraren som har ansökt om och fått den felaktiga utbetalningen. För den enskilda köparen blir den enda skillnaden jämfört med i dag om förslaget genomförs att de inte behöver delges beslutet om återbetalning. Delgivning kan vara en källa till både oro och administrativt arbete för den enskilda. Med förslaget skulle sådana delgivningar inte längre behöva göras.

6.6 Effekter för offentlig sektor

Utöver de offentligfinansiella effekterna i avsnitt 6.3, effekterna för Skatteverket i avsnitt 6.11 och effekterna för Polismyndigheten i avsnitt 6.12 ser Skatteverket inte att förslaget leder till några effekter för offentlig sektor.

6.7 Effekter för miljön

Förslaget bedöms inte ge några effekter för miljön.

6.8 Effekter för sysselsättningen

Förslaget bedöms inte ge annat än obetydliga effekter för sysselsättningen.

6.9 Fördelningseffekter

Skatteverket ser inte att förslaget ger några effekter för fördelningen av samhällets resurser.

6.10 Effekter för jämställdheten

Skatteverket kan inte se att förslaget får någon inverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

6.11 Effekter för Skatteverket

Förslaget innebär att de långdragna och relativt resurskrävande delgivningarna av beslut om återbetalning av utbetalningar inom rot- och rut-området kommer att försvinna som arbetsuppgift för Skatteverket. Skatteverket beräknar att omkring 500 delgivningsärenden kommer att startas årligen om förslaget inte genomförs. Den arbetsinsats som krävs vid en delgivning är helt avhängig hur svårt det är att få tag på mottagaren av delgivningen men ofta krävs både långdragna och relativt resurskrävande åtgärder. Den manuella handläggningen omfattar till att börja med nio moment för att säkerställa att delgivningen är möjlig att genomföra, varpå delgivningen kan påbörjas. Delgivningen innefattar sedan bland annat upprättande

av delgivningsförteckning, informationsbrev, delgivningsbekräftelse och kopiering av beslut och meddelande. Alla moment ska utföras och dokumenteras och omfatta både utförare och samtliga köpare som finns med i det aktuella återkravet. Vid misslyckad delgivning upprepas alla moment för att kunna säkerställa att det går att genomföra nästa steg, vilket innebär stämningssmannadelgivning och i nästkommande steg kungörelsedelgivning. Skatteverket har uppskattat arbetsåtgången för de olika momenten som kan ingå i en delgivning, och utifrån det bedömt att en genomsnittlig delgivning tar totalt cirka 10 arbetstimmar att utföra.

Med 500 delgivningsärenden per år och en timkostnad om 530 kronor blir den årliga handläggningskostnaden knappt 2,7 miljoner (500 ärenden * 10 timmar * 530 kr per timma = 2 650 000 kronor). Detta motsvarar omkring 3,5 årsarbetskrafter.

Vidare kommer förslaget medföra utvecklingskostnader för Skatteverket i form av utveckling av it-system och kommunikationsinsatser. De beräknas uppgå till en engångskostnad om knappt 1,4 miljoner kronor. De årliga förvaltningskostnaderna är störst år ett då de beräknas uppgå till drygt 700 000 kronor för att sedan minska till drygt 200 000 år fem. Totalt sett beräknas förvaltningskostnaderna uppgå till drygt 3,7 miljoner kronor.

Till det ovan nämnda kommer att avgiften som betalas till Polismyndigheten för delgivningar försvinner, vilket bedöms medföra en minskning av kostnaderna med en halv miljon kronor årligen (500 delgivningar à 1 000 kronor). Vidare tillkommer en mindre utvecklingskostnad för Skatteverkets it-system.

Totalt sett bedöms kostnaderna för Skatteverket att minska.

6.12 Effekter för myndigheter, brottsförebyggande myndigheter och domstolar

Förslaget innebär att Polismyndigheten inte längre behöver (försöka) utföra de delgivningar Skatteverket begär handräckning för att utföra. Som konstaterats tidigare bedöms förslaget föra med sig en minskning av delgivningarna med cirka 500 stycken per år.

Kronofogdemyndigheten kan med förslaget antas få en viss ökning av antalet indrivningsuppdrag på grund av att det inte längre kommer att föreligga någon risk för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas. Å andra sidan kan antalet indrivningsuppdrag antas minska i den mån förslaget leder till ett minskat brottsligt utnyttjande av systemet. Sammantaget bedöms förändringen av antalet indrivningsuppdrag vara marginell.

De domstolsprocesser där misstankar om rot- och rut-relaterade brott ingår är i allmänhet mycket vida utredningar som omfattar flera andra mer eller mindre orelaterade åtalspunkter. I den mån rot- och rut-relaterad brottslighet minskar lär effekterna för domstolsväsendet vara små.

Skatteverket ser inte att övriga myndigheter påverkas av förslaget.

6.13 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Skatteverket bedömer att förslaget är förenligt med EU-rätten.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

22 a §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.

I paragrafen anges att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart. Laga kraft krävs alltså inte för att besluten ska få verkställas. Det innebär t.ex. att skyldigheten att betala den fordran som har fastställts i ett beslut om återbetalning inte påverkas av ett överklagande. En annan sak är att anstånd med att betala fordran kan beviljas enligt 22 b §.

Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart betyder inte att den som beslutet gäller omgående måste betala fordran för att undvika indrivning. Återbetalning ska göras senast den förfallodag som följer av bestämmelsen i 16 §. Att beslutet gäller omedelbart innebär alltså inte mer än att det gäller omedelbart enligt sitt innehåll.

22 b §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.2.

Enligt paragrafen ska bestämmelserna om anstånd i 63 kap. 2, 4–6, 8–10, 15–16, 22 och 23 §§ samt 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) i tillämpliga delar appliceras på beslut om återbetalning. Se vidare kommentaren till dessa paragrafer i prop. 2010/11:165.

Bestämmelser om överklagande av Skatteverkets beslut finns i 24 §.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020. Lagen ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2019.